

UNIVERSITAT
JAUME·I

**TREBALL FINAL DE GRAU EN
MESTRE/A D'EDUCACIÓ
INFANTIL/PRIMÀRIA**

**Apropament a la migració des de
l'anàlisi de l'àlbum il·lustrat *El viatge*
de Francesca Sanna**

Nom de l'alumna: Gallén Toran, Aina

Nom de la tutora: Aguilar Ródenas, Consol

Àrea de Coneixement: Departament de Pedagogia i Didàctica de les Ciències
Socials, la Llengua i la Literatura

Curs acadèmic: 2022/2023

AGRAÏMENTS

Als meus pares, el meu germà i les meues amistats que han confiat en mi des del primer moment sabent que arribaré a ser una gran mestra.

A totes aquelles mestres i persones que s'han creuat en el meu camí i han fet que estimara la meua llengua.

ÍNDIX

1.	Justificació personal de l'elecció del TFG. Relat de Vida	4
2.	Objectius d'aquest TFG	6
3.	Conceptes clau	6
4.	Com es vertebrava aquest TFG	6
5.	Necessitat de formació en il·lustració en la preparació inicial de mestres.....	7
6.	Necessitat de formació literària per escollir LIJ de qualitat estètica i literària	7
7.	Què és un àlbum?	8
8.	Per què he escollit aquest àlbum?	9
9.	Anàlisi de l'àlbum.....	10
	• Autoria.....	10
	• Sinopsis	10
	• Anàlisi de l'àlbum.....	11
10.	A l'escola: una experiència de lectura a 4t curs	11
	• Abans d'anar: què és el que cal fer?.....	11
	• A l'escola: Tertúlia Literària Dialògica.....	12
	• Conclusions:	12
12.	Bibliografia i recursos web.....	14
13.	Annex: normativa.....	15

1. Justificació personal de l'elecció del TFG. Relat de Vida

Per poder explicar el perquè d'aquest TFG hauria de contar, primer, la meua vida lectora. En el meu entorn familiar mai ha hagut costum de llegir molt, però ma mare insistia perquè en mi no fora així.

Quan pense en els meus records lligats a la lectura de menuda sempre em ve al cap un dels meus llibres preferits, Estrella Fugaç d'Ursula Wölfel. El llegia amb ma mare i el meu germà cada nit. Tracta sobre la lluita d'un xiquet indi quan l'home blanc arriba a la seua terra.

A més de la història, pense, que tinc un bon record d'aquest llibre perquè estava acompanyada i era molt bonic veure'ns llegint pàgina per pàgina i comentant la seua trama.

Encara així, si parlem de l'època de primària, com a la majoria de xicalla, m'era un gran esforç llegir per obligació, però, hi havia un mestre que ens feia molt amena la lectura, ja que comentàvem el que succeïa en el llibre amb bromes i acudits. Aquest mestre era Vicent Marzà i la majora de llibres que vam llegir eren seus com, per exemple, El detectiu Camaperdiu i Quaranta-sis contes i un gelat. A més, amb ell, vam començar a llegir teatre i, les dos classes de cinqué de primària, vam executar una obra basada en les aventures d'uns pirates. Recorde a totes i tots volent que arribara l'hora de la lectura perquè era una espècie de taller de teatre on, el mestre, va aconseguir que ens férem addictes a llegir en aquell moment.

Una vegada vaig passar a secundària seguia sense llegir per gust, no m'agradava. Durant l'any tenia l'obligació de llegir un llibre per trimestre i ho feia perquè al temps hi havia un examen, per tant, això no era bona forma d'enganxar a les/els adolescents a la lectura, al contrari, fan que fins i tot l'odien.

En canvi, van haver un parell de llibres que em van marcar en l'ESO. Un es diu El diari de Parvana, el qual narra la història d'una xiqueta afganesa que perd a son pare en la guerra i comença "l'aventura" de buscar la seua família en un país desolat per la pobresa i la guerra. L'altre és Tornaré. Per una banda em va agradar que fora del meu antic mestre Vicent Marzà, que va vindre a l'institut a firmar els llibres i em va escriure el següent: "Per a Aina, a qui he tingut l'alegria de retrobar". Per altra banda em va parèixer interessant la seua història: un immigrant que arriba a la nostra terra, deixa enrere la seua família i amics per obtenir una vida millor i fugir de la pobresa i la guerra. La seua vida es mescla amb la d'una xica de València, on es veuen les dificultats que té aquesta gent quan xafen terra europea (en aquest cas), cosa que no s'esperen.

A mesura que van passant els anys, comence a interessar-me per la lectura, en gust. Gaudisc del món de la literatura i inicié a comprar-me llibres pel meu conter. He comprat molt, i he de dir que he començat molts i acabat pocs, però quan ja saps quin tipus de lectura t'agrada ja no vas deixant cap llibre de costat.

Un dels que més m'ha marcat i dic que és el meu llibre favorit és Cometas en el cielo. Aquest llibre, basat en dues famílies afganeses, parla sobre l'amistat entre elles i com els més rics s'aprofiten dels més pobres per aconseguir allò que volen, dins d'una situació de canvis a causa de la guerra.

Gràcies a la titulació també he gaudit de la lectura, sobretot en les assignatures de Teoria i Història de l'educació i Didàctica de la Llengua i Literatura Catalana.. En aquestes assignatures he après a gaudir d'articles i llibres que mai m'haguera imaginat que m'anaven a agradar, com per exemple, i no sorprén, el llibre de 3052 que narra la vida de Mamadou Dia, un jove de Senegal que va vindre a la nostra terra per tindre una vida millor i fundar l'associació Hahatay, son risas de Gandiol.

Darrerament estic comprant molts llibres de feminisme, gènere i història i llegisc molts articles periodístics sobre temes d'actualitat i educació. Gràcies al temps i bones influències he trobat el gust per la lectura.

Tal com he analitzat la meua vida lectora, pense que he encertat elegint el tema de migracions per al meu TFG, ja que tots aquells llibres que m'han marcat en la meua vida estan relacionats en gent d'altres països que fuig o lluita contra la pobresa, per la seua terra i la seua vida.

Me pareix molt important que les xiquetes i xiquets d'avui en dia sàpiguen el perquè de les migracions, perquè la gent fuig del seu país cap a un altre a la recerca d'una vida millor.

Tot aquest tema ix la majoria de dies en les televisions, però ahí es queda, apaguem la televisió o canviem de canal i ens oblidem. En canvi, tenim en les nostres mans les eines perfectes per poder millorar aquesta situació i són la lectura i l'educació. Com a mestres tenim el deure de deixar un món millor, almenys intentar-ho. Hem de treballar a favor de la solidaritat, contra el racisme a l'aula, afavorint que aquestes persones visquen millor en els seus països o en el nostre, sense desigualtat de cap tipus. I quin lloc millor que a les aules per poder treballar aquests temes amb activitats com la lectura?

2. Objectius d'aquest TFG

Els objectius que persegueix el meu TFG son:

1. Aprofundir en l'àlbum des de l'anàlisi en profunditat de text i il·lustració, perquè interactuen per a la construcció del sentit.
2. Desenvolupar la nostra formació lligada a la selecció de llibres de LIJ des de criteris literaris i estètics.
3. Enfortir la nostra educació literària des d'un ús literari de LIJ i no des de l'utilitarisme curricular.
4. Des de la tria d'un àlbum de qualitat literària i estètica, a més, ser capaç de relacionar amb un tema social de tractament necessari i urgent com és tema
5. Treballar el TFG des d'un coneixement no fragmentat relacionant teoria, pràctica i professionalitzadora d'una manera integrada.
6. Implementar des de la LIJ la reflexió i defensa dels drets humans des del contingut legislatiu.

A més a més, per aconseguir implementar aquests objectius adequadament, ho he de fer basant-me amb el contingut legislatiu lligat al tema del meu TFG (Annex 1).

3. Conceptes clau

LIJ, àlbum, migració, drets humans, educació Literària, lectura crítica

4. Com es vertebra aquest TFG

Aquest treball s'ha dividit en tres parts les quals estan entrelaçades per a poder complir els objectius esmentats en anterioritat:

1. Teòrica.
2. Pràctica.
3. Professionalitzadora.

5. Necessitat de formació en il·lustració en la preparació inicial de mestres

Durant la meua formació universitària, el món de la il·lustració no es va considerar ni es va presentar com un element clau en la correcta interpretació del material de lectura. Des de que vaig començar la titulació de Mestra, m'he adonat de que tenim poc o cap coneixement sobre àlbums amb una bona qualitat estètica i menys sobre la il·lustració, no se li dona el valor i la importància necessària en la formació del professorat.

Què és el que veus quan vols comprar un llibre? la portada. Què veus quan obris el llibre? Les il·lustracions. Aquestes són essencials en la formació en LIJ perquè, en el cas dels àlbums, les imatges i el text generalment interactuen en el procés de formació del significat per el lector/a. Com assenyala Arizpe (2013) "En un libro álbum el texto e imagen no sólo son interdependientes sino que en la dinámica de su relación existen vacíos que invitan al lector a usar su imaginación".

Es pot veure perfectament que la il·lustració té un gran poder en el món dels àlbums.

L'absència de formació en il·lustració a l'educació de futures i futurs mestres posa de manifest la dificultat de seleccionar llibres i fomentar la lectura en els infants. No es dona importància a la capacitat narrativa de la il·lustració, excloent el valor estètic, crític i comunicatiu que aquestes contenen. No donar-li importància comporta una pèrdua de la capacitat d'entendre la imatge; es perd el concepte del que passa al voltant de la il·lustració, reduint la progressiva immersió en la pròpia cultura il·lustrativa.

Per tant, una mestra o un mestre sense formació no pot formar. És necessari familiaritzar-se amb la il·lustració, poder treballar el llenguatge narratiu en aquesta i, així, l'alumnat aprendrà a percebre o crear la realitat i, a més, es desenvoluparan habilitats bàsiques de socialització que permeten identificar-se i visualitzar-se en les seves pròpies experiències.

En definitiva, el desenvolupament del sentit estètic i artístic s'ha d'aconseguir gradualment a través de la imatge, aleshores és molt necessària la formació en il·lustració de les i els futurs docents.

6. Necessitat de formació literària per escollir LIJ de qualitat estètica i literària

Hem de saber apreciar i triar llibres de qualitat com a mestres, donat que en alguns casos, com els llibres il·lustrats, les il·lustracions acompanyen al text. Per tant, entenent les imatges i mirant-les amb atenció, donarem una idea de significat que cadascú/una

de nosaltres creu que té aquesta història, i això és una cosa que hem d'ensenyar al nostre alumnat: cada xiquet i xiqueta ha de saber entendre què és allò que se li està demostrant i ha de ser crític/a amb tot el que aprèn i no confiar amb el primer que veu o escolta. D'aquesta manera, qüestionaran la societat i la podran transformar.

Aquest fet apunta a la necessitat de formar futurs/es mestres que puguin pal·liar les dificultats de l'alumnat. La manca de formació en LIJ condueix a mètodes pobres per desenvolupar hàbits lectors a nivell escolar i ahí és quan es comença l'odi per la lectura i el món de la literatura. Com bé explica Consol Aguilar (2018): “es necesario un profesorado competente, bien formado en LIJ, capaz de seleccionar libros de incuestionable calidad literaria y, además, estética (imprescindible, por ejemplo en álbumes o novelas gráficas)”.

És responsabilitat de la mestra/e seleccionar i presentar als alumnes literatura de qualitat que desencadene la seva imaginació i els animen a llegir amb regularitat. Aquesta tasca implica no només escollir llibres adequats a l'edat dels alumnes, sinó també tenir en compte els seus interessos i necessitats individuals i oferir un recull obert de gèneres literaris i diversitat d'il·lustracions. Cada alumne té les seves preferències i motivacions, i és important que nosaltres els i les entenguem per oferir-los llibres que els i les conviden a descobrir l'alegria de llegir.

A més de despertar els hàbits lectors de l'alumnat, el professorat també, com he assenyalat, ha de desenvolupar la competència literària de l'alumnat. Això significa desenvolupar les seves habilitats de comprensió lectora, interpretació, anàlisi crítica i valoració dels diferents gèneres i estils literaris. Una bona mestra o un bon mestre no només ensenya als estudiants a llegir, sinó que els guia per comprendre textos profundament, reflexionar sobre ells i formar idees basades en l'anàlisi crítica.

7. Què és un àlbum?

L'àlbum és una creació literària, artística i estètica que pot estar destinada tant al públic infantil com a l'adult o a ambdós. És un llibre de LIJ amb textos i imatges que interactuen, com és el cas de l'àlbum il·lustrat que he triat, és a dir, tant el text com la il·lustració donen informació a la persona lectora. La seua interacció facilita entendre el sentit del text.

La coexistència del text i de les imatges, aconseguix dotar a l'àlbum d'un al significat. Com bé expressa Freixas, (2011): "Texto e imagen enriquecerán al lector con un mensaje que transmitirá a la humanidad valores que desea ver, leer o escuchar: sinceridad, amistad, costumbres, cultura, magia, misterio, sueños, libertad, anhelos, traspasando las barreras de idiomas, credos y razas".

8. Per què he escollit aquest àlbum?

El dia que vaig elegir el tfg al veure l'opció de treballar l'àlbum il·lustrat vaig saber de seguida què és el que anava a tractar: les migracions. Com bé explique en la meua biografia lectora, sempre m'ha cridat l'atenció aquest tema, des de ben menuda he llegit llibres que tracten sobre vides estrangeres, les quals lluiten per la seua vida i per la de la resta, per obtenir una millor.

Per tant, vaig triar "El viatge" de Francesca Sanna. Aquest àlbum tracta d'una família que fuig de la guerra del seu país. Per que tal i com diu Oscar Camps en l'entrevista de *Catalunya Plural*: "todo el mundo tiene derecho, a desplazarse y a buscar un lugar seguro para vivir. No se nos puede privar ni dificultar, y mucho menos devolver a ese lugar del que huimos"¹ i hem de fer saber al nostre alumnat i futurs adults d'aquesta societat que aquelles persones que venen de fora tenen dret a vindre i crear la seua vida on vullguen, sobretot, si fugen de la guerra i altres esdeveniments que actuen en contra dels drets humans.

Camps destaca: "Estamos en manos de gente que no está capacitada para tener la responsabilidad de dirigir, que se mueve por intereses y no para servir a la sociedad, estamos en muy malas manos y nos hacen falta estadistas y políticos de verdad"² per tant, hem d'educar i desenvolupar el compromís cívic de les nostres xiquetes i xiquets amb els valors humans i ensenyar-lis que el futur depèn d'ells/es i han de crear un pensament crític per poder canviar-lo i que tota persona d'aquesta món tinga els mateixos drets i siga lliure de fer la seua vida com ell/a vullgue.

¹ ² <https://catalunyaplural.cat/es/oscar-camps-un-dia-alguno-de-los-menores-que-hemos-rescatado-sera-un-politico-un-escritor-o-un-arquitecto-importante/>

9. Anàlisi de l'àlbum

- **Autoria**

Tant l'autora del text com la il·lustradora és Francesca Sanna que, actualment, resideix a Suïssa. Va nèixer a Cerdanya i després d'acabar els seus estudis universitaris a Càller, es va traslladar primer a Alemanya i després a Suïssa per a continuar amb la seua formació en el món del disseny. En 2015, es va graduar amb honors en el Màster en Disseny de l'Escola de Llucana d'Art i Disseny. El viatge, publicat a Anglaterra per Nobrow, suposa el seu debut en el món de la il·lustració i gràcies a ell ha obtingut la prestigiosa Medalla d'Or de la Societat d'Il·lustradors de Nova York 2015.³

Els premis que ha guanyat son:

- Premi de la Societat d'Il·lustradors de Nova York – 2015
- Premi Llibreter – 2016
- Premi Kiriko – 2017

- **Sinopsis**

Conta el relat en primera persona del tortuós viatge que empenrà una família per a escapar dels horrors de la guerra i intentar trobar un lloc en el qual formar una nova vida, evitant la gran quantitat de perills que hi han en cada pas del camí. Una història que és real, són moltes històries reals, les imatges de les quals aconseguen acostar i fer comprensible l'inimaginable. Els ulls d'un xiquet ens guien a través de la foscor a la recerca dels colors d'un futur millor.⁴

^{3 i 4}<https://impedimenta.es/producto/el-viaje>

- **Anàlisi de l'àlbum**

Anàlisi descriptiu:

- Ample 28cm i alt 21cm.
- Nombre de pàgines: 48
- Gènere literari: àlbum il·lustrat.
- Estructura narrativa: Presenta una narració seqüencial, en la qual no hi ha salts en el temps. Els esdeveniments es desenvolupen de manera contínua a mesura que avança la trama. No hi ha interrupcions o canvis bruscos, sinó una progressió fluïda i coherent dels fets.
- Espai: Fa servir escenaris naturals com el bosc i el mar perquè representa les diferents etapes del viatge de la mare, el fill i la filla fins a arribar al seu nou destí, a més de zones transports com el tren o la carretera. A través d'aquests espais, es reflecteixen els diferents reptes, descobriments i transformacions que experimenten els protagonistes durant el seu recorregut.
- Temes principals: la migració, refugiats i les refugiades i el viatge durant la fugida de la guerra.

10. A l'escola: una experiència de lectura a 4t curs

La implementació del treball de lectura i educació literària mitjançant l'àlbum a l'escola és una part emocionant i especial d'aquest TFG. Em brinda l'oportunitat de posar en pràctica els coneixements teòrics adquirits en un entorn educatiu, el que contribueix al meu creixement acadèmic i personal com a futura mestra.

La lectura d'aquest àlbum es du a terme en una escola pública del Grau de Castelló, concretament en una classe de 4t de primària.

- **Abans d'anar: què és el que cal fer?**

1. Analitzar l'àlbum.
2. Validar la qualitat estètica i literària de l'àlbum, fixant-nos en els premis literaris anomenats anteriorment.
3. Decidir i organitzar l'activitat a l'aula: El següent pas consisteix a determinar com presentarem l'àlbum als i les alumnes i organitzar les activitats relacionades. També cal comprobar els recursos

disponibles. Afortunadament, disposem d'un projector que ens permet projectar l'àlbum a la pantalla perquè tots els i les alumnes el puguem veure, encara així se'ls oferirà l'àlbum il·lustrat per si volen veure i anar llegint a mida que el llegisc jo.

4. Després de llegir i analitzar cada il·lustració, realitzarem un debat per a que expressen allò que han sentit a llegir i veure la història i que expliquen que els sembla el final ja que és un final obert.
5. Organització de l'espai: He considerat que per a la lectura estiguen totes i tots en semicercle i per al debat en cercle.

- **A l'escola: Tertúlia Literària Dialògica**

Passos a seguir:

1. Les xiquetes i xiquets es sentarien en semicercle, com he comentat abans, per poder vore ve el projector i així poder llegir, observar i analitzar les il·lustracions. Per altra banda, se'ls deixaria el llibre per a que el pogueren observar i manipular.
2. Un vegada finalitzada la lectura, es sentaran en cercle per poder veure's millor a l'hora de començar el debat. Per tindre un ordre a l'hora de parlar un/a voluntari/a seria el moderador amb l'objectiu de respectar el torn de paraula.

- **Conclusions:**

Va ser una experiència enriquidora veure com tot l'alumnat es va implicar de manera activa durant la sessió. És gratificant presenciar les diverses opinions i comentaris que emergien després de la lectura. Em va sorprendre positivament la seva capacitat per comprendre molt bé el concepte de migrar i la complexitat que hi ha rere d'aquesta paraula, ja que son menuts.

Per altra banda, em va alegrar veure com l'alumnat va mostrar empatia amb el protagonista i la seva família, i van ser capaços de reflexionar sobre els fets que es desenvolupaven a les pàgines de l'àlbum, establint connexions amb la seva pròpia realitat quotidiana. Cal destacar que molts dels alumnes són fills o filles d'immigrants, i aquesta experiència els va permetre comprendre que les situacions de migració són diverses i complexes.

Sense cap mena de dubte, aquesta experiència ha estat fonamental per a la meva visió de la professió docent. Treballar la LIJ amb àlbums de qualitat m'ha demostrat

l'efectivitat de l'ús d'aquest recurs per abordar temes de gran rellevància. M'ha obert els ulls a la diversitat de qüestions que es poden explorar i debatre amb els alumnes, fomentant el pensament crític i la empatia envers els altres. Aquesta experiència m'ha reafirmat en la importància de promoure una educació significativa, que connecte amb les experiències i vivències dels estudiants, obrint-los els ulls per a que canvien el món a un molt millor.

11. Relat de vida després d'enllestir el TFG

La realització d'aquest TFG ha sigut una experiència molt enriquidora per a mi, tant a nivell personal com professional. La investigació prèvia que vaig realitzar, llegint articles, blogs i llibres relacionats amb la Literatura Infantil i Juvenil (LIJ), va ser fonamental per facilitar la feina posterior. Durant aquest procés, vaig descobrir diferents metodologies per treballar la LIJ i vaig comprendre la importància d'educar en el pensament crític.

És important destacar que sense la formació prèvia rebuda en l'assignatura de Didàctica de la Llengua i la Literatura Catalana relacionada amb la LIJ, no hauria pogut obtenir els resultats satisfactoris en aquest treball. Aquesta formació em va ajudar a adquirir les eines necessàries per identificar àlbums de qualitat estètica i literària, els quals garanteixen un aprenentatge efectiu per als alumnes. A més, em va permetre consolidar els conceptes apresos en l'assignatura de "Didàctica de la Llengua i la Literatura Catalana".

Encara que no ha sigut possible realitzar els seminaris organitzats per la tutora, ella ha estat molt atenta en tot moment enviant-nos correus amb tota aquella informació important per a que nosaltres puguérem anant fent el TFG.

D'altra banda, el fet d'haver dut a terme la part pràctica del TFG en una escola d'Educació Primària ha fet que me done compte de que estic preparada per seleccionar llibres de qualitat literària i estètica i treballar-los adequadament a l'escola, gràcies als coneixements adquirits en LIJ a través de l'assignatura de Didàctica de la Llengua i la Literatura Catalana i durant tot el procés de realització del treball.

Com a futura mestra, el meu propòsit és fomentar l'aprenentatge dels alumnes des d'un clima de respecte i tolerància, on s'assegure la igualtat entre xiquets i xiquetes sense cap tipus de discriminació. Per aconseguir-ho, serà necessari treballar des d'un pensament crític i obert. A més, la lectura d'àlbums de qualitat estètica i literària serà

essencial per a una educació literària efectiva, ja que fomenten la comprensió i el qüestionament de tot allò que ens envolta.

Finalment, crec que no podria haver triat una millor manera de concloure el meu grau com a Mestra d'Educació Primària. Ha estat un treball laboriós on he hagut de demostrar la meva capacitat de resolució i superació dels problemes. He deixat enrere els dubtes i les inseguretats que van sorgir durant tot el procés, centrant-me en el resultat final. Estic molt feliç d'haver-lo completat amb èxit i del meu creixement com a futura mestra

12. Bibliografia i recursos web.

Aguilar, Consol.(2008)"La tertulia literaria dialógica de LIJ. Otra manera de entender la lectura en la formación de maestros y maestras". *Revista de Literatura. Primeras Noticias*, 27-35.

URL: <http://repositori.uji.es/xmlui/handle/10234/71284>

Freixas, V. (14/2/2011). El arte de la ilustración infantil, otro lenguaje, un medio para apreciar la belleza. *Literatura Infantil y Juvenil Dominicana*.

URL: <https://infantojuvenildominicana.blogspot.com/2011/02/el-arte-de-la-ilustracion-infantil-otro.html>

Arizpe, Evelyn. (2018). "Imágenes que invitan a pensar: el "libro álbum sin palabras y la respuesta lectora". *Revista Reflexiones Marginales*.

URL: <https://reflexionesmarginales.com/3.0/22-imagenes-que-invitan-a-pensar-el-libro-album-sin-palabras-y-la-respuesta-lectora/>

Aguilar, Consol. (2018). "Por una literatura infantil y juvenil de calidad literaria y estética en las aulas". *Diario feminista*, 16 de juliol.

URL: <https://eldiariofeminista.info/2018/07/16/por-una-literatura-infantil-y-juvenil-de-calidad-literaria-y-estetica-en-las-aulas/>

Basanta, A. (2020). Òscar Camps: "Todo el mundo tiene derecho a buscar un lugar seguro para vivir". *Catalunya Plural*

URL: <https://catalunyaplural.cat/es/oscar-camps-un-dia-alguno-de-los-menores-que-hemos-rescatado-sera-un-politico-un-escriptor-o-un-arquitecto-importante/>

13. Annex: normativa

La Llei 27/2005, de 30 de novembre, de foment de l'educació i la cultura de la Pau.
Article 2. Punts 1 i 2 .

URL: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2005/BOE-A-2005-19785-consolidado.pdf>

El Programa de les Nacions Unides: Objectius de Desenvolupament Sostenible 2030 (2015) 2. Objectiu 4. “garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d’aprenentatge durant tota la vida per a tothom.”

URL: <https://www.undp.org/es/sustainable-development-goals/educacion-calidad>

La Declaració dels Drets Humans, del 10 de desembre de 1948, Assemblea General de les Nacions Unides, articles:

- 2: “no es farà distinció alguna fundada en la condició política, jurídica o internacional del país o territori de la jurisdicció del qual depenga una persona, tant si es tracta d'un país independent.”
- 3: “Tot individu té dret a la vida, a la llibertat i a la seguretat de la seua persona.”
- 26 punt 2: “L'educació tindrà per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana i l'enfortiment del respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals”.

URL:

https://www.ohchr.org/sites/default/files/UDHR/Documents/UDHR_Translations/cln.pdf

La Convenció sobre els Drets del Xiquet i la Xiqueta (1989), articles:

- 28. 1.a. “Implantar l'ensenyament primari obligatori i gratuïta per a tots”
- 29.1. a. “Desenvolupar la personalitat, les aptituds i la capacitat mental i física del xiquet fins al màxim de les seues possibilitats”, b. “Inculcar al xiquet el respecte dels drets humans i les llibertats fonamentals” i c. “Inculcar al xiquet el respecte dels seus pares, de la seua pròpia identitat cultural, del seu idioma i els seus valors, dels valors nacionals del país en què viu, del país que siga originari i de les civilitzacions diferents de la seua”.

URL:

https://dretssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicos/07infanciaiadolescencia/observatori_drets_infancia/destacats_columna_dreta/Convencio_drets_infancia.pdf

El Decret 157/2022, de 1 de març, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana, article 6 punt 5. “A fi de fer efectius els principis d'inclusió i no discriminació, es promourà en els centres educatius l'educació intercultural, el respecte a les diferències i la pluralitat cultural, en el marc dels valors constitucionals.”

URL: <https://www.boe.es/boe/dias/2022/03/02/pdfs/BOE-A-2022-3296.pdf>